

Звіт
про повторне відстеження результативності регуляторного акта –
постанови Правління Національного банку України від 14 квітня
2021 року № 30 “Про затвердження Положення про вимоги до структури
власності надавачів фінансових послуг”

Виконавець заходів з відстеження

Національний банк України (Департамент методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ).

Цілі прийняття акта

Постанову Правління Національного банку України від 14 квітня 2021 року № 30 “Про затвердження Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг” (далі – регуляторний акт) прийнято з метою встановлення вимог до прозорості структури власності надавачів фінансових послуг (далі – НФП) та визначення їх реальних власників.

Строк виконання заходів з відстеження

Повторне відстеження результативності регуляторного акта розпочато 02 травня 2022 року та закінчено 08 червня 2022 року.

Тип відстеження

Повторне відстеження.

Методи одержання результатів відстеження

Аналіз показників результативності регуляторного акта з використанням статистичних даних.

Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних

Відстеження результативності регуляторного акта проводилося на підставі набутого практичного досвіду з урахуванням статистичних даних щодо:

1) кількості:

учасників ринків небанківських фінансових послуг, нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України (далі – Національний банк), на яких поширюється дія регуляторного акта;

НФП, структура власності яких була визнана непрозорою Національним банком;

юридичних осіб (заявників), які звертались до Національного банку для отримання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг та структура власності яких не відповідала вимогам регуляторного акта;

НФП, у структурі власності яких Національним банком виявлено невідповідності вимогам регуляторного акта та підстав, у результаті виявлення яких Національним банком проведено повну перевірку структури власності;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B20400000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/43928

від 15.06.2022 17:13

НФП, якими приведено свою структуру власності у відповідність до вимог щодо прозорості;

2) застосованих Національним банком заходів впливу за порушення та недотримання вимог регуляторного акта;

3) аналізу звернень, запитів, пропозицій небанківських фінансових установ, а також відповідних публікацій у засобах масової інформації.

Кількісні та якісні значення показників результативності акта

1. Кількість учасників ринку небанківських фінансових послуг¹, нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, на яких поширюється дія регуляторного акта (таблиця 1).

Таблиця 1

Учасники ринку небанківських фінансових послуг	Кількість станом на 17.04.2021	Кількість станом на 30.04.2022
1	2	3
Усього, з них:	1600	1347
небанківські фінансові установи ²	1453	1236
юридичні особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги ³	147	111

¹ Відповідно до пункту 1 регуляторного акта зазначений регуляторний акт визначає вимоги до структури власності небанківських фінансових установ, осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, та юридичних осіб, які мають намір провадити діяльність з надання фінансових послуг, регулювання і нагляд за якими здійснює Національний банк, та порядок подання ними відомостей про структуру власності до Національного банку.

² Без відомостей про кредитні спілки.

³ У тому числі АТ "УКРПОШТА".

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/43928

від 15.06.2022 17:13

2. Дані щодо кількості НФП, структура власності яких була визнана непрозорою Національним банком⁴ (таблиця 2).

Таблиця 2

Учасники ринку небанківських фінансових послуг	Кількість станом на 17.04.2021	Кількість станом на 30.04.2022
1	2	3
Кількість учасників, з них:	0	1
небанківські фінансові установи	0	1
юридичні особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги	0	0

3. Дані щодо кількості юридичних осіб (заявників), які звертались до Національного банку для отримання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг та структура власності яких не відповідала вимогам регуляторного акта⁵.

До Національного банку в період з 17 квітня 2021 року до 30 квітня 2022 року не надходили звернення від НФП щодо отримання ліцензій на провадження діяльності з надання фінансових послуг, структура власності яких не відповідала вимогам регуляторного акта⁶.

4. Дані щодо кількості НФП, у структурі власності яких Національним банком виявлено невідповідності вимогам, передбаченим у розділі III регуляторного акта, та підстав, у результаті виявлення яких Національним банком проведено повну перевірку структури власності та визнано структуру власності таких НФП непрозорою⁶, а саме дані щодо кількості застосування тієї чи іншої підстави для проведення повної перевірки та визнання структури власності непрозорою, дані щодо кількості НФП, якими приведено свою структуру власності у відповідність до вимог щодо прозорості.

Національним банком здійснено повну перевірку структури власності та визнано непрозорою структуру власності 1 НФП (страховик).

Відповідно до пункту 49 розділу VII регуляторного акта Національний банк у разі виявлення невідповідності вимогам до структури власності НФП, передбаченим у розділі III регуляторного акта, надсилає письмове повідомлення про це НФП та встановлює строк для приведення структури

⁴ Пункт 44 розділу V регуляторного акта.

⁵ Абзац сімнадцятий пункту 400 глави 47 розділу VII постанови Правління Національного банку від 24.12.2021 № 153 “Про затвердження Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг” (далі - Положення № 153).

⁶ Пункт 30 розділу III регуляторного акта.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0008/43928

від 15.06.2022 17:13

власності НФП у відповідність до вимог регуляторного акта.

У зв'язку з тим, що під час аналізу структур власності НФП виявлені невідповідності вимогам до структури власності НФП, передбаченим у розділі III регуляторного акта, таких НФП повідомлено письмово про невідповідність їхньої структури власності вимогам щодо прозорості та встановлено строк для приведення у відповідність до вимог пункту 49 регуляторного акта.

Також, відповідно до пункту 202 постанови Правління Національного банку України від 06 березня 2022 року № 39 “Про врегулювання діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг, небанківських фінансових груп, учасників платіжного ринку, колекторських компаній та юридичних осіб, які отримали ліцензію на надання банкам послуг з інкасації” (далі – Постанова № 39) особи, зазначені в пункті 1 Постанови № 39, у разі виникнення до 24 лютого 2022 року та в період дії воєнного стану в Україні підстав для подання інформації та документів, передбачених Положенням № 153, а також нормативно-правовими актами Національного банку, зазначеними в додатку до Постанови № 39, подають відповідну інформацію та документи протягом 15 робочих днів із дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Відповідно до підпункту 5 пункту 2 Постанови № 39 Національний банк не застосовує до осіб, зазначених у пункті 1 Постанови № 39, заходів впливу за порушення вимог щодо обов'язкового подання до Національного банку та розміщення на власних вебсайтах інформації та документів, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку, зазначеними в додатку до Постанови № 39.

У період із 17 квітня 2021 року до 30 квітня 2022 року чотирнадцять НФП привели свою структуру власності у відповідність до вимог регуляторного акта.

Разом з тим з урахуванням вимог Положення № 39 більш коректну інформацію щодо кількості НФП, які привели свою структуру власності у відповідність до вимог регуляторного акта, Національний банк зможе проаналізувати після закінчення встановленого в надісланих НФП листах строку для приведення структури власності у відповідність та воєнного стану в Україні.

Наведена вище інформація відображена в Таблиці 3.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0008/43928

від 15.06.2022 17:13

Таблиця 3

Підстави, що свідчать про непрозору структуру власності	Кількість НФП, у структурі власності яких виявлено невідповідності вимогам та було проведено перевірку структури власності	Кількість НФП, структура власності яких визнана непрозорою (за результатами перевірки)	Кількість НФП, які привели свою структуру власності у відповідність до вимог щодо прозорості	Кількість НФП, які не привели свою структуру власності у відповідність до вимог щодо прозорості впродовж установленого строку ⁷	Кількість НФП, які не привели свою структуру власності у відповідність до вимог щодо прозорості впродовж додаткового строку ⁸
1	2	3	4	5	6
1. Структура власності НФП не відповідає вимогам, визначеним у пункті 29 розділу III регуляторного акта					
1.1 Відомості про структуру власності НФП не дають змогу визначити: всіх осіб, які мають пряму та/або опосередковану істотну участь у НФП або можливість значного або вирішального впливу на управління та/або діяльність НФП	1 НФП	0	0	0	0
всіх ключових учасників усіх юридичних осіб у ланцюгу володіння корпоративними правами НФП	1 НФП	0	0	0	0
характер взаємозв'язків між НФП та/або особами, зазначеними вище	0	0	0	0	0

⁷ Пункт 49 розділу VII регуляторного акта.

⁸ Абзац другий пункту 50 регуляторного акта.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0008/43928

від 15.06.2022 17:13

1	2	3	4	5	6
1.2 Документи про структуру власності НФП не відповідають вимогам регуляторного акта ⁹	2 НФП	0	0	0	0
1.3 Набуття/збільшення істотної участі в НФП не було погоджено всім особам, які володіють такою істотною участю в порядку, установленому законодавством України (не застосовується до юридичних осіб, які мають намір провадити діяльність з надання фінансових послуг)	15 НФП	1 НФП	3 НФП	1 НФП	0
1.4 У структурі власності НФП присутні особи, яким відповідно до законодавства їхнього постійного місця проживання або громадянства заборонено володіти корпоративними правами НФП та/або здійснювати значний або вирішальний вплив на діяльність НФП	2 НФП	0	0	0	0

⁹ У період із 17 квітня 2021 року до 30 квітня 2022 року Департаментом ліцензування Національного банку направлено 525 листів до НФП у зв'язку з тим, що подані документи про структуру власності НФП не відповідали вимогам регуляторного акта. Разом з цим перевірка структури власності таких НФП не проводилась.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0008/43928

від 15.06.2022 17:13

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
2. У структурі власності наявна трастова конструкція, інститут спільного інвестування, іноземні фонди або інші подібні правові утворення і водночас не дотримано вимог пунктів 31, 32 розділу III регуляторного акта	0	0	0	0	0
[у випадку застосування цієї підстави, зазначити які з вимог пунктів 31, 32 розділу III регуляторного акта було не дотримано]	0	0	0	0	0
3. Структура власності НФП є циклічною	48 НФП	0	10 НФП	0	0
4. Документи про структуру власності містять недостовірну інформацію	0	0	0	0	0
5. Неможливо встановити особу/осіб, яка/які здійснює(ють) значний вплив на управління або діяльність НФП	5 НФП	0	1 НФП	0	0
6. Наявні обставини, визначені в пункті 44 розділу V регуляторного акта, а саме неподання достатніх доказів того, що:	0	0	0	0	0
заявлена структура власності НФП відповідає вимогам розділу III регуляторного акта, або	0	0	0	0	0

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до:01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0008/43928

від 15.06.2022 17:13

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
будь-яка особа, яка входить до складу 10 найбільших остаточно ключових учасників у структурі власності НФП не є номінальним (довірчим) власником	0	0	0	0	0

5. Дані щодо інформації, отриманої з офіційних джерел, від НФП, будь-яких осіб у структурі власності надавача фінансових послуг, державних органів України та інших держав та/або інших осіб, яка свідчить про прозорість/непрозорість структури власності НФП із 17 квітня 2021 року до 30 квітня 2022 року.

У Національного банку немає даних щодо інформації, отриманої з офіційних джерел, від НФП, будь-яких осіб у структурі власності надавача фінансових послуг, державних органів України та інших держав та/або інших осіб, яка свідчить про прозорість/непрозорість структури власності НФП із 17 квітня 2021 року до 30 квітня 2022 року¹⁰.

6. Дані щодо заходів впливу, застосовані Національним банком до НФП за порушення та недотримання вимог регуляторного акта з 17 квітня 2021 року до 30 квітня 2022 року.

У період із 17 квітня 2021 року до 30 квітня 2022 року Національним банком до НФП за неподання та несвоєчасне подання до Національного банку документів про свою структуру власності, визначених у пункті 34 регуляторного акта, що свідчить про порушення пункту 2 регуляторного акта, застосовано 52 заходи впливу.

7. Загальна кількість отриманих Національним банком із 17 квітня 2021 року до 30 квітня 2022 року звернень (запитів, повідомлень, пропозицій) учасників ринку небанківських фінансових послуг, які стосуються дії регуляторного акта.

До Національного банку надійшла незначна кількість повідомлень від небанківських фінансових установ, що стосувалися питань надання інформації

¹⁰ Пункт 45 розділу V регуляторного акта.

щодо розміщення відомостей про структуру власності на власному вебсайті; про виконання вимог до структури власності; щодо оновлення інформації про структуру власності на сайті; щодо визначення власника істотної участі та остаточного ключового учасника страховика.

8. Інформація щодо наявності публікацій у засобах масової інформації з оцінкою регуляторного акта.

У Національного банку немає інформації щодо наявності публікацій у засобах масової інформації з оцінкою дії регуляторного акта.

9. Розмір коштів і час, що витрачаються учасниками ринку небанківських фінансових послуг, пов'язані з виконанням вимог регуляторного акта (наявні деталі щодо таких витрат).

У Національного банку немає інформації щодо кількості часу, що фактично витрачається учасниками ринку небанківських фінансових послуг під час виконання вимог регуляторного акта.

Регуляторним актом не передбачено сплату зборів чи обов'язкових платежів. Слід зазначити, що даних про інші можливі витрати НФП, пов'язаних із виконанням вимог регуляторного акта, немає, оскільки облік таких витрат не передбачений законодавством України.

Оцінка результатів реалізації акта та ступеня досягнення визначених цілей

Відповідно до Закону України від 12 вересня 2019 року № 79-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг” Національний банк із 01 липня 2020 року отримав повноваження щодо здійснення регулювання та нагляду за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг.

Пунктом 3¹ частини першої статті 28 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” (у редакції Закону № 79) (далі – Закон про фінансові послуги) визначено, що Національний банк у сфері державного регулювання ринків небанківських фінансових послуг у межах компетенції, визначеної частиною першою статті 21 Закону про фінансові послуги, визначає вимоги до осіб, які мають намір провадити/провадять діяльність із надання фінансових послуг, включаючи вимоги до їх структури власності, системи корпоративного управління, управління ризиками та внутрішнього контролю, умови провадження

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0008/43928

від 15.06.2022 17:13

діяльності з надання фінансових послуг, здійснення яких потребує відповідної ліцензії (ліцензійні умови), та порядок контролю за їх додержанням.

Відповідно до пункту 14 розділу II Закону № 79 Національний банк має забезпечити прийняття актів, потрібних для реалізації цього закону.

Отже, прийняттям регуляторного акта забезпечено виконання норм зазначених вище законів України щодо прозорості структури власності надавачів фінансових послуг та розкриття всіх справжніх власників небанківських фінансових установ, що в цілому позитивно впливає на небанківський ринок.

Крім того, регуляторний акт дав змогу Національному банку запровадити потрібні процедури для своєчасної комунікації Національного банку з НФП із питань дотримання вимог щодо структури власності, а також контролювати виконання НФП заходів, рекомендованих Національним банком для приведення структури власності у відповідність до вимог регуляторного акта.

Протягом дії регуляторного акта негативних відгуків щодо рівня підготовки цього документа від учасників ринку небанківських фінансових послуг не надходило. Результати реалізації регуляторного акта та ступінь досягнення визначених цілей загалом оцінюються позитивно.

Разом з тим на повноцінну реалізацію регуляторного акта вплинуло введення воєнного стану в Україні у зв'язку з незаконною агресією російської федерації проти України.

У зв'язку із введенням воєнного стану Національним банком затверджено Постанову № 39, відповідно до якої визначено особливості застосування регуляторного акта, зокрема:

1) строк розгляду інформації та пакетів документів, поданих до 24 лютого 2022 року в межах процедур, визначених регуляторним актом, зупиняється з 24 лютого 2022 року та поновлюється з наступного робочого дня після дня припинення або скасування воєнного стану в Україні без повідомлення про це заявника;

2) строк розгляду інформації та пакетів документів, поданих починаючи з 24 лютого 2022 року до дня припинення або скасування воєнного стану в Україні в межах процедур, визначених регуляторним актом, розпочинає перебіг з першого робочого дня, наступного за днем припинення або скасування воєнного стану в Україні без повідомлення про це заявника.

Додатково з метою уникнення незаконного використання агресором відкритої інформації про учасників ринку небанківських фінансових послуг України та з метою посилення інформаційної безпеки Національний банк обмежив доступ до неї під час дії воєнного стану¹¹.

Так, відповідно до пункту 20⁴ Постанови № 39 упродовж дії воєнного

¹¹ Відповідно до Закону України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні».

стану інформація про структуру власності НФП не буде розміщуватися на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку. Доступ до такої інформації, розміщеної раніше, з 22 квітня закрито. Отримати дані про структуру власності НФП юридичні та фізичні особи України зможуть за визначеною Національним банком процедурою. Доступ користувачів до інформації про структуру власності НФП та колекторських компаній буде поновлений протягом 5 робочих днів із дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Крім того, НФП протягом дії воєнного стану в Україні не розміщують відомості про свою структуру власності на власних вебсайтах та зобов'язані поновити розміщення таких відомостей протягом 10 робочих днів із дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Водночас регуляторний акт потребує змін, пов'язаних із потребою в уточненні процедури контролю Національним банком за дотриманням вимог щодо структури власності надавачів фінансових послуг та порядку розгляду питання про визнання структури власності надавачів фінансових послуг непрозорою, а також приведення окремих норм у відповідність до вимог нових Законів України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” та “Про платіжні послуги”. Зазначені зміни до регуляторного акта вже опрацьовуються Національним банком.

Подальший висновок щодо оцінки результативності дії регуляторного акта буде зроблено за результатами наступного періодичного відстеження, яке здійснюватиметься відповідно до Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Голова
Національного банку України

Кирило ШЕВЧЕНКО

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/43928

від 15.06.2022 17:13